

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 7-50 Din
za inozemstvo 18-.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1.
Telefon št. 72.

Današnja številka obsega osem strani
in stane en dinar.

Ljubljana, 19. julija.

Kriza, ki se je pred nekaj dnevi pojavila v vladi in ki je bila provizorično likvidirana s tem, da se je sporno vprašanje zasedbe notranjega ministrstva odgodilo, ostane najbrž le epizoda, da ni politični položaj ne bo imela nobenega globljega vpliva. Danes tudi opozicijski listi že odkrito priznavajo, da ni računati s prelomom koalicijske in da se letos volitve v parlament ne bodo vršile. V tem oziru je bila torej kritična epizoda preteklega tedna za ozdravljenje gotovih ambicij in umirjenje izvestnih prorokov celo koristna.

Preko tega pa je zanimivo in podučno posmatrati postanek in vzroke te epizode. Kako se je stvar odigrala? Minister notranjih zadev je odstopil. Bil je demokrat. Demokratiški klub mu je nato izbral naslednika. Ko je predsednik kluba sporočil gosp. Pašiču, da so demokrati določili gosp. Pečiča za notranjega ministra, se je sestal radikalni klub in je sklenil, da gosp. Pečič ne sme prevzeti tega resorsta. Demokrati so smatrali ta sklep kot vmešavanje v svoje notranje zadeve, kot provokacijo s strani druge stranke ter so ostali pri svojem. Nastal je formalen spor ki je grozil se razviti v krizo koalicijske in edino možno posledico — demisijsko vlado. S tem, da so demokrati odložili razčiščenje na poznejši čas, je bila kriza odložena. Gotovo je že danes, da se bo spor popolnoma poravnal.

Njega postanek pa je v najhujši zvezi z načelom, kako se pri nas razvija parlamentarni režim. Tu je treba reči, da ta razvoj ne gre pravo in koristno pot. Uveljavlja se pri nas sistem, ki v svojih nadaljnjih posledicah lahko pripelje parlamentarni režim do absurda haš radi tega, ker ne vidimo, kje so mu postavljene granice.

V parlamentarnih državah vladar ni prvi, temveč je šele drugi ustavni faktor. Volja večine narodnega predstavništva je volja naroda in države. V skrajni konsekvenci pomenja to, da ima vladar le formalno pravo imenovati vlado, dejansko jo postavlja parlamentarna večina. To je na sebi zdravo — ako se ne pretirava. Pri nas smo si dosedaj še ohranili načelo, da ima kralj iniciativno vsaj pri izbiri ministrskega predsednika. Na Poljskem vidimo, da je odbor parlamenta odzval predsedniku republike tudi že to pravico. Tam se polagoma razvijajo izrastki parlamentarizma, ki grozijo strmoglaviti poljsko republiko in silne težkoče. Na Češkem je podobno kakor v Jugoslaviji, isto na Angleškem in na Francoskem.

Nadaljno postopanje pri sestavi vlade pa je v raznih parlamentarnih državah različno. Povsod ima designirani ministrski predsednik formalno pravo, da si sestavi kabinet. Na Angleškem to pravo tudi dejansko izvršuje in si iz lastne stranke ali pa iz koalicijske izbere, upoštevajoč seveda sestavo svoje večine, sodelavce - ministre po svojem preudarku. Podobno je na Nemškem. Na Češkem odločuje takozvana »petka«, odbor šefov peterih strank, ki tvori večino. Naši opozicijski listi bi tako »petko« proglasili za ogabno kliko in njene odločitve kot nečuvne zločine proti načelu parlamentarizma.

Pri nas je, kakor na Češkem ali na Nemškem, koalicijska edina možnost. Med ministri vlada ožje razmerje, nego morda med strankami, ki so koalirane. Iz tega sledi, da morajo biti drug drugemu vsaj osebno persona gratae, ker je sicer vsako koristno sodelovanje nemogoče. Pri nas se je to od vsega početka premalo upoštevalo. Vsaka stranka v koalicijski se je dosedaj držala principa, da je določitev oseb, ki naj jo zastopajo v kabinetu, izključena njena stvar. To načelo je, kolikor vemo, pri sestavi Pašičevega kabineta bilo celo izrecno dogovorjeno. Radikalci so posebno ljubeznivo pazili nanj — za sebe, napram drugim so ga opetovano prekršili. Dokler načelo stoji, tako dolgo seveda je tako postopanje, kakor smo ga videli ob priliki zadnje afere, nezelojnost in izizivanje. Toda mi menimo, da to načelo ni vzdržljivo in da je tu potrebna remediura. Strankarske razmere so žal pri nas take, da je angleška procedura pač izključena, toda najti bomo morali morda po češkem vzoru formulo, ki bo onemogočila mučne javne borbe za osebe. Take borbe zastupljajo skupno delo ter kompromitirajo načelo parlamentarnega režima.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 96.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.
Celje, Aleksandr. cesta.
Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Sporazum z Italijo še ni dosežen.

ŠOLSKO VPRAŠANJE SE ODPRTO. - KRONSKJE TERJATVE NOVIH ITALIJANSKIH DRŽAVLJANOV.

Beograd, 19. julija. (Izv.) Glede pogodbe s Italijo doznava Vaš dopisnik, da je sporazum dosežen samo za zadržanje odgovor italijanske vlade. Nesporazum obstoji tudi glede vprašanja izmenjave kronskih terjatve novih italijanskih državljanov v lire. Minister za socialno politiko dr. Žerjav je ugovarjal pri ministrskem predsedniku Pa-

šiču, da bi se uvaževalo pri tozadevnih pogajanjih med Italijo in Jugoslavijo samo terjatve bank in je zahteval, da se posreduje za vse enako in da se posebno jemlje ozir na terjatve zadržanih v Julijski Benečiji. Ministrski predsednik je izjavil, da to stališče popolnoma odobrava in se bo pri poteku nadaljnjih pogajanj to stališče uvaževalo.

Železniško vprašanje v novem stadiju.

VLADNI KOMPROMISNI PREDLOG. - PUCELJ PREKLICAL OSTAVKO? - MOŽNOST STORNIRANJA AMERIŠKEGA POSOJILA.

Beograd, 19. julija. (Izv.) Popoldne se je sestal min. Pucelj z min. predsednikom Pašičem. Zatrjuje se, da je prišlo do kompromisa in bo min. Pucelj svojo demisijsko preklical.

Parlamentarni krogi poudarjajo, da je s uvrstitvijo kohevske in šentjanske zveze v investicijski program dosežen uspeh vsaj v toliko, da je gradba teh prog v teku prihodnjih let zasigurana.

Beograd, 19. julija. (Izv.) V zadevi železniškega programa je situacija ostala v glavnem neizpremenjena. SKS je svoje zahteve dala vladi v pisni obliki. Vlada je pristala na to, da se po § 4 zakona o posojilu v programu imenuje poleg proge Niš-Pristina tudi proga Kofeje-Vrbosko, toda s dostavkom, da se bo ta proga gradila iz poznejšega posojila, ako bi sedanje posojilo ne zadostovalo za ta program. Na prvem mestu stoji proga Beograd-Kotor, na drugem mestu izvršitev vseh železnih, imenovanih v investicijskem programu o priliki lanskega notranjega posojila, na 8. mestu proga

Sarajevo-Split, na 4. mestu Beograd-Pančevo, na 5. mestu pa zgoraj omenjeni prog.

Sicer pa je vprašanje gradbe novih železnic stopilo v nov stadij zaradi tega, ker so se Američani s posojilom začeli umikati in groze, da se bodo eventualno poslužili 15 milijonov dolarjev. S tem zneskom ne bi bilo mogoče graditi nobene nove železnice, marveč bi se izvršile samo najnujnejše investicije in popravila.

PREDSEDNIK KLUBA SKS O INTRIGI PROTI POSL. REISNERJU.

Beograd, 19. julija. (Izv.) Z ozirom na vesti, ki so se lansirale preko »Slov. Naroda« in »Trgovskega lista«, kakor da bi slovenski demokrati poslanci, zlasti pa poslanec mesta Ljubljane Reisner ne storil svoje dolžnosti glede železniških zahtev v slovenskih oblastih, polaga načelnik kluba SKS g. Rajar važnost na to, da se konstatira, da te vesti zelo obžaluje in da s njimi niti on niti člani njegovega kluba nimajo nobene zveze.

Seja narodne skupščine.

NADALJEVANJE RAZPRAVE O PROSVETNEM PRORAČUNU. - DEBATA O VERSKI VZGOJI. - FORSIRANJE PRORAČUNSKE RAZPRAVE.

Beograd, 19. julija. (Izv.) Današnja seja skupščine se je začela ob 10. dopoldne. Nadaljevala se je debata o proračunu ministrstva prosvete. Prvi je govoril posl. Nedeljko Divac (socij. demokrat), ki je protestiral proti uvedbi verskega pouka v učni načrt za osnovne šole in zagovarjal sistem razrednega vzgajanja. Govoril je tudi o razmerah v državi tiskarni in se pritoževal, da se tiskarjem ne povišajo nagrade za nadure, vsled česar zapuščajo tiskarno.

Dr. Deželić (Jugoslov. klub) je naglašal, da je religija potrebna tudi v dobi največjega materializma. Obnova pozitivne religije se je obrazovala že po vsej Evropi. Prepričan je, da se bosta katoličanstvo in pravoslavlje združila v boju proti ateizmu. Končno je kritiziral politiko centralizma v prosveti.

Dr. Rojo (dem. disident) je poudarjal, da je prosvetni budget tako obsežen, da ne more razpravljati o vsakem oddelku posebej, ker ima samo pol ure časa. Zato se hoče dotakniti samo najaktualnejših vprašanj. Obžaluje, da se je moral proračun ministrstva prosvete tako prikrivati, da ni zadosteno niti vsem državnim ustanovam. Obsoja postopanje finančnega odbora, ker je posvečal premalo pažnje temu ministrstvu. Zna razlikovati med režimom in državo, ki ji želi boljše bodočnost. Zahteva, da se amandmaji, ki jih je predložila zagrebška vlada, naknadno vnesejo v proračun.

Revolte v sovjetski armadi.

Berlin, 19. julija. (Izv.) V boljševiški armadi je prišlo zadnje dni do krvavih revolt. V vzhodni Rusiji in v Ukrajini so celi polki odstavili dosedanje sovjetje ter postavili nove protiboljševiške. Gre očitno za dobro pripravljeno akcijo. Gibanje vodi neki Petrov. Njegov načrt je baje, da prežene sovjettako vlado iz Moskve.

Naj bi nedavni incident imel posledico, da se vrne v tem oziru na opreznost pot. Pri nas, ki smo morda še za dolgo dobo navezani na sistan koalicijskih vlad, je to ne le za danes, temveč tudi za jutri od velikega pomena.

AMUNDMANI K PRORAČUNU.

Beograd, 19. julija. (Izv.) Finančni odbor je za vsa ministrstva predložil svoje zahteve glede novih kreditov. Sprejeti so bili amandmani, kakor so jih predlagale posamezne sekcije. Ministrstvu poljoprivrede je bilo odobrenih 5 milijonov dinarjev za čiščenje rek, kmetijski šoli v Aleksinovcu 612.000 dinarjev, gospodarskim šolam na Hrvaškem 250.000 dinarjev, za popravilo cest 1 milijon. Ministrstvu trgovine in industrije je bilo odobrenih 1.071.794 dinarjev za izplačevanje honorarjev nadur v trgovskih šolah, ministrstvu za šume in rude 5 milijonov kot obratni kapital v državnih gospodarskih podjetjih, nadalje pa 5 milijonov kot obratni kapital za državno podjetje Dobrolin-Drvar v Bosni. Ministrstvu za notranje stvari so se odobrili samo nekateri manjši krediti.

Demisijska italijanske vlade.

VELIKA NEZAUPNICA V PARLAMENTU. - NEODLOČNOST DE FACTE. - ZAMOTANA SITUACIJA.

Rim, 19. julija. (Izv.) V parlamentu se je vršila danes razprava o notranji politiki. Po končani debati so predložili popolaristi (klerikalci) dnevni red, ki izreka vladi nezaupnico. V burnem polmenskem glasovanju se je izreklo za nezaupnico vladi 288 poslancev, proti pa samo 103. De Facta je z ostalimi navzočimi člani kabineta po razglasenju izda glasovanje takoj zapustil zbornico, naka je bila seja zaključena.

Ministri so se sestali po seji h kratkemu posvetovanju, na katerem so sklenili, da poda vlada vsled dobljene nezaupnice svojo demisijsko. Ob 7. zvečer se je zato napotil ministrski predsednik De Facta v Kvirinal, kjer je sporočil kralju sklep vlade in ga prosil, da vzame vladno demisijsko na znanje. Kralj si je odločitev še pridržal.

Parlament se sestane še jutri k seji, na kateri pa mu bo samo naznanjena demisijska vlade, naka se bo odgodil, dokler se vladna kriza ne reši.

Rim, 19. julija. (Izv.) Demisijska vlada političnih krogov ni presenetila. Ze dalj časa je bilo jasno, da se de Facta ne bo mogel dolgo držati. Najhujši nasprotniki so mu bili socialisti, ki so mu očitali, da ne zna in tudi noče ukrotiti

fašistov, ki so postajali v zadnjih treh mesecih od dne do dne bolj predrzni in si vnovič stvorili državo v državi.

Med ostre protivnike de Factove vlade pa je šla tudi večina popularov pod vodstvom dona Sturze, ki smatra situacijo za ugodno, da pride njegova stranka v Italijo do odločujoče besede.

Da je igra za vlado izgubljena, se je pokazalo že na večerajnji seji parlamenta, ko je bil s velikom večino odklonjen od vlade predlagani dnevni red za današnjo sejo, ker ni vseboval razprave o notranji politiki in je bila ta razprava postavljena na dnevni red današnje seje.

Ta je potekla zelo vzharno. Ekspozice de Facte, ki je bil obenem notranji minister, je bil zelo kratek. V ostrih kontraverzah so se spopadli nato socialisti in fašisti. Mussolini je zagrozil, da bodo fašisti preprečili vsako vlado, ki bo nastopala proti njim.

Pri glasovanju so bili za vlado poleg fašistov le še nacionalisti in demokrati.

Situacija je skrajno zamotana, ker nima izgledov za uspeh niti levičarska, niti desničarska kombinacija. Kriza bo zato bržčas zelo dolgotrajna.

Bolgarski vpadi pred zvezo narodov.

BOLGARIJA ZAHTEVA PREISKOVALNO KOMISIJO. - POSKUS DIREKTNEGA SPORAZUMA.

London, 19. julija. (Izv.) Na večerajnji popoldanski seji sveta zveze narodov so razpravljali o vprašanju pristojnosti mednarodnega delovnega biroja v poljedelskih zadevah, katero vprašanje je povzročilo zanimivo izmenjavo misli med Vivianjem in Albertom Thomasom. Nadalje se je svet pečal z vprašanjem napadov bolgarskih tolp na rumunska, jugoslovanska in grška ozemlja. Bolgari so predložili prošnjo, naj se imenuje preiskovalna komisija, ki naj bi imela nalogo, da preišče vsa zadeva na lico mesta. Bolgarski poslanik v Londonu Teodorov je

obrazložil stališče svoje vlade ter vztrajal na tem, da se imenuje ta komisija. Rumunski poslanik Titulescu je pobijal njegova izvajanja ter dokazoval, da imenovanje take komisije ni na mestu. Jugoslovanski in grški delegat sta govorila v istem smislu. Svet zveze narodov je sklenil pozvati japonskega delegata grofa Tshija v njegovi lastnosti kot poročevalca, naj še enkrat zasliši zastopnike vseh štirih interesiranih narodov in jih vpraša, ali so pripravljeni pričeti direktna pogajanja, preden izreče svet svoje narodov svojo odločitev.

Panika v Avstriji.

Demonstracije pred parlamentom. - Blazno skakanje cen.

Dunaj, 19. julija. (Izv.) Danes dopoldne se je pred parlamentom zbralo približno tisoč delavcev vagonске tvornice v Simmeringu ter tvornice mila in sveč »Apollo«, da bi demonstrirali proti drugini, zlasti z ozirom na današnjo povisjanje krušnih cen. Delavci so se zbrali, ker se je razširila vest, da se bo vršila velika demonstracija proti drugini. Na prigovarjanje socialno-demokratskih govornikov so kljub protagitaciji komunistov zopet odšli. Pred parlamentom je ostalo le nekaj radovednežev in brezposelnih.

Ko se je po mestu raznesla vest o nameravanih demonstracijah, so se trgovine takoj zatvorile. Druginja se je vsled zadnjega dvigovanja tujih valut in deviz zopet povečala. Danes se je plačalo za kg govedine 4000 — 7600 kron, za meso za pečenko 9000 Kron, za svinjsko meso 13 tisoč kron. Svinjska mast je stala 14.000, slanina pa 16.000 kron.

Madžarski vpadi v Burško.

Dunaj, 19. julija. (Izv.) Uradno se objavlja: Madžarske tolpe, oborožene s strojnimi in ročnimi granatami so v noči od večeraj na danes napadle obmejni kraj Hagerdorf v južni Burški. Avstrijske čete so po dvehurnem boju odbile napad. Avstrijska vlada je takoj po prvih vesteh o napadu in o ustanovitvi novih madžarskih tolp storila potrebne diplomatske korake, da prepreči vsako ponovno kalenje miru in reda na Burškem.

KRALJ IN KRALJICA POSETITA BOSNO?

Beograd, 19. julija. (Izv.) Kakor doznajava beograjski listi, bosta kralj in kraljica dne 28. t. m. posetila Hlilže pri Sarajevu.

SESTANEK ZAUPNIKOV JDS V CELJU IN MARIBORU.

Beograd, 19. julija. (Izv.) Posl. dr. Kukovec je z ozirom na situacijo v skupščini sklical za ponedeljek zaupnike demokratske organizacije v Celju in za torek zaupnike organizacije v Mariboru, kjer bo natančno referiral o položaju. 13. avgusta se vrši v Celju velik zaupni shod za vso mariborsko oblast.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.225 — 0.25, Berlin 18 — 19, Budimpešta 6.40 — 6.50, Bukarešta 49 — 50, Milan 400 — 403, London Izplačilo 379 — 380, ček 377.50, Newyork ček 84.50 — 85, Pariz 700 — 704.50, Praga 192 — 193, Solija 51, Svica 1625 — 1670, Varšava 1.55, valute: dolar 83 — 84.50, avstr. krone 0.29 — 0.32, levi 55, 20 K v zlatu 250, marke 20 — 21, Trg. obrtna banka 61.50, Brodska banka 81 — 85, Hrvatska eskomptna banka 162 — 166, Jadranska banka 425 — 440, Jugoslovenska banka 105 — 106, Ljubljanska kreditna banka 200 — 215, Slavonska banka 112.50 — 113, Praštrediona 1150 — 1155, Rečka pučka banka 117, Slovenska eskomptna banka 169, Srpska banka 150 — 152.50, Eksploatacija drva 120, Dubrov. parob. družba 1350, Trboveljska premogokopna družba 220, Dunaj, devize: Zagreb 110.47 — 110.53, Beograd 441.88 — 442.12, Berlin 78.20 — 78.30, Budimpešta 28.72 — 28.78, London 1682.75 — 1683.25, Milan 1749.70 — 1750.30, Newyork 377.44 — 377.56, Pariz 3234.50 — 3235.50, Praga 837.40 — 837.60, Solija 249.95 — 250.05, Varšava 691 — 695, Curih 7248.75 — 7251.25, valute: dolarji 375.44 — 375.56, levi 241.45 — 241.55, nemške marke 78.70 — 78.80, funti 1682.25 — 1682.75, franc. franki 3219.50 — 3220.50, lire 1729.70 — 1730.30, dinarji 439.38 — 439.62, poljske marke 6.88 — 6.92, rom. leji 224.95 — 225.06, švic. franki 7237.78 — 7241.25, češke krone 835.90 — 836.10, madž. krone 28.87 — 28.93, Praga, devize: Berlin 9.25 — 9.45, Curih 869 — 873, Milan 209.75 — 211.75, Pariz 378 — 380, London 199.87 — 201.87, Newyork 44.6750 — 45.1750, Beograd 52.87 — 53.87, Solija 28.60 — 29.40, Dunaj 0.0950 — 0.1350, Varšava 0.77 — 0.87, Varšava 0.77 — 0.87, Budimpešta 3.2750 — 3.3750, valute: n. marke 9.35 — 9.55, švic. franki 8.64 — 8.68, levi 206.75 — 208.75, franc. franki 375 — 377, angl. funti 198.87 — 200.87, dolarji 44.50 — 45.10, dinarji 52.87 — 53.87, poljske marke 28.60 — 29.40, avstr. krone 0.11 — 0.15, poljske marke 0.77 — 0.87, madž. krone 3.2750 — 3.3750, Curih: Berlin 1.0750, Newyork 520.75, London 23.20, Pariz 44.40, Milan 24.35, Praga 11.65, Budimpešta 0.3950, Zagreb 1.5250, Solija 3.30, Varšava 0.6950, Dunaj 0.0150, avstr. žig. krone 0.0171.

Poziv Ljubljani!

V soboto dne 22. t. m. začnejo sokolski dnevi s prihodom sokolskega naraščaja v Ljubljano. Tega dne pride veliko število češkega naraščaja, ki se ne strahuje velikega truda in dolge poti, da prisostvijo sokolski slavnosti naše mladine. Istodobno prihitijo v belo Ljubljano sokolska mladina iz vseh krajev naše države. Pozivljamo vse brate in sestre, da sprejmemo našo mladino kolikor možno pristoje, da ji ostanejo dnevi bivanja v Ljubljani za vedno v spominu. Sokolstva naklonjeno občinstvo prosimo, da se tudi odzove temu našemu pozivu, da sodeluje pri teh velikih sokolskih slavnostih in da podpira v teh slavnostnih dneh Sokolstvo v vseh zadevah. Ljubljansko občinstvo prosimo, da razobesi ta dan in tudi v prihodnjih sokolskih dneh t. j. dne 13. avgusta in 10. do 15. avgusta po vseh naših zastavah v požarov številnim gostom. Okrasite z zastavicami in cvetličami okolišne in tisoči tujcev bodo prispeeli v Ljubljano, naša dolžnost pa je, da jim bivanje v Ljubljani kolikor možno ugodno in prijetno uredimo, tako, da odnesejo kar najlepše spomine iz našega mesta. Pozivljamo vse, ki čutijo s Sokolstvom, da živijo v teh dneh vsaj nekaj ur, da vidijo veliki ideji Sokolstva.

Zletni odbor Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

Dr. Vladimir Ravnikar, Dr. Riko Fax, starosta, tajnik.

Klerikalci med seboj.

Beograd, 18. julija.

Razmere v takozvanem Jugoslovenskem klubu so že nekaj časa same zelo napete. Nasprotstvo med hrvatskimi in slovenskimi klerikalci obstoji zlasti od decembra, ko je dr. Korošec hotel vstopiti v vlado ter imel v tem oziru večino svojih slovenskih tovarišev na svoji strani. Takrat se je hrvatska grupa, boječa se za svoje pozicije na Hrvatskem, ostro postavila proti temu in je s pretento, da izstopi sicer iz kluba, premagala oportunistično strujo. Pozneje se je situacija v klubu obrnila. Slovenski klerikalci so pričeli javno kokerirati z republikanstvom in so vedno očitneje poudarjali svoj separatizem, ne priznavajoč niti načelno narodnega jedinstva, medtem ko so hrvatski »pučkaši« v tem oziru oportunisti. Karakteristično je, da n. pr. dr. Simrak govori o slovenskem, hrvatskem delu jugoslovenskega naroda, dočim slovenski klerikalci strogo čuvajo svojo teorijo treh posebnih narodov.

Huda nasprotstva se pojavljajo v klubu tudi radi socijalopolitičnih vprašanj. Opetovano je prišlo do sporov med Gosarjevci, ki zagovarjajo taktiko krščanskega boljšeizma, in strogo konservativnimi kmečkimi pol-elanci, ki seveda ne morejo razumeti, zakaj so »katoliški« močnejši od samih komunistov. Spori so bili dosedaj poravnani na ta način, da »krščanski socialisti« branijo svoje nauke kot »program za mesto in delavce« ter zahtevajo, da bo SLS na kmetih sedaj vedno branila konservativna načela in da zlasti ne bo dopustila, da bi se pričeli »puniti« tudi kmečki delavci, hlapci in deklet.

Silno mučne razmere v klerikalnem klubu so zavladale vsled zadev ko-evske železnice. Nekateri kranjski klerikalni poslanci grozijo z izstopom, če se klub ne zavzame za to važno vprašanje. Stajarski klerikalci zopet ne kažejo nobenega zanimanja, češ, ta železnica je samo za Ljubljano! Tudi jim ne gre v glavo, da klub na eni strani vodi divjo agitacijo proti ameriškeemu posojilu, na drugi strani pa naj zahtevajo, da se del tega posojila porabi za Romane železnice. Sedaj imajo razni voditelji spor na ta način, da sestavljajo »svoje« železniški program, ki je bolj ali manj od vseh drugih in katerega hočejo predložiti parlamentu —

Med nebom in zemljo

Ze od dnu Ikarove bajke si človek prizadeva, da bi osvojil zračno morje nad sabo ter razkril njegove tajne. A če le novejša doba nam je dala v roke sredstva, s katerimi se more človek dvigniti nad zemeljsko površino, in od globo Montgolfiersa sem je doseglo človeštvo čulovite uspehe. Dne 21. julija 1901. se je berlinska fizikoma Beron in Šuring posrečilo dvigniti se v svobodnem balonu v višino 10.800 metrov, a ta rekord je v najnovejšem času, dne 16. septembra 1921., še prekosil ameriški letalec Macready, ki se je v aeroplanu dvignil v višino 12.445 metrov.

A tudi preko te največje višine, katero je človek doslej dosegel, se je moglo zanesljivo raziskovati atmosfero, in sicer z registriranimi baloni, ki so se brez močvja še višje dvignili, se končno v izredno redkem zraku razleteli s pomočjo padobrana spustili na zemljo avtomatično registrirajoče aparate, ki so bili v njih pritrjeni. Na ta način se je dvignil balon do višine 37.000 metrov, do rekorda, ki ga je dosegel dne 17. decembra 1912. pariški profesor Gamba s svojim registriranim balonom. Ko sveča ravno se je počela divgal v zrak ta balon ter izginil v višavi. Padobran z aparati so našli 39 kilometrov daleč od kraja, kjer se je balon dvignil v zrak. Tako zanimanje registriranih balonov se vrši

ko se po glasovalo o posojilu. Ker se seveda tudi tak »predlog« nekaj prodaja za stališče napram samemu posojilu, hočejo klerikalci zahtevati, da naj se mesto ameriškega posojila išče — drugo.

Dr. Korošec ni hotel prevzeti odgovornosti za taktiko kluba. Ker se mu ni posrečilo poravnati spor, je vzel dopust ter se odpeljal v inozemstvo, kjer ostane vsaj tako dolgo, da bo parlamentarne seje zaključene. Pred odhodom je konferiral s Stojanov Protićem, ki mu je očitno, da je taktika klerikalcev mnogo kriva, ako je postala nemogoča vsaka obnovitev koalije iz leta 1920. Protić in Korošec sta se ljuto razšla in ker se je Protić prošil mesec skregal tudi z Radićem, so spekulacije, ki so dolgo časa zadržale razkroj v klerikalnem klubu, končno propadle. Poskusi klerikalcev, se približati drugim opozicijskim strankam v parlamentu, so bili brezuspešni. Republikanci, zemljoradniki in socijalni izjavljajo, da hočejo imeti nobenega opravka s stranko, ki je predstavljateljica najgrše reakcije in protipolitične hinavščine in nepoštenosti.

Koliko je Slovanov?

V »Nar. Listy« je objavil dr. Jan Cervenka zanimive statistične podatke o današnjem stanju Slovanov v Evropi.

Danes je v petih slovanskih državah 96 % (135.590.000) Slovanov, in sicer: v Rusiji 90.628.000, na Poljskem 22 mil. 600.000, v Jugoslaviji 10.162.000, na Češkoslovaškem 8.612.000, v Bolgariji 3.558.000. V germanskih državah se nahaja 2.067.000 Slovanov. Rusov je 90 mil. 103.000 v Rusiji, 6.408.000 na Poljskem (vštevši Galicijo) in 434.000 na Češkoslovaškem. Poljakov je na Poljskem 16.138.000, v Rusiji 450.000, na Češkoslovaškem 166.000. Čehoslovakov je 8.087.000 v lastni državi in 111.000 v Jugoslaviji. Število Bolgarov v Jugoslaviji je težko določiti, ker je pripadnost makedonskih Slovanov sporna. V neslovanskih državah je 1.720.000 Rusov (večinoma v Romuniji — Besarabiji — in v baltičskih državah); 1.575.000 Poljakov (v Nemčiji); 897.000 Jugoslovanov (večinoma v Italiji, deloma v Avstriji in Romuniji); 770.000 Bolgarov (v Romuniji in na Grškem) in 461.000 Čehoslovakov (v Avstriji, na Madžarskem in v Nemčiji). Povrh tega je ves narod lužičkih Srbov (105.000) ostal v Nemčiji. V neslovanskih državah je tedaj 2 odst. Rusov, 9 odst. Poljakov, 8 odst. Jugoslovanov, 18 odst. Bolgarov in 5 odst. Čehoslovakov. Mnogo Rusov je, kakor zgoraj omenjeno, na Poljskem, tako da jih je izven Rusije čez 8 odstotkov. V slovanskih državah je sedaj skupno 163.602.000 prebivalcev na površini 5.375.000 m² (55 % evropske površine). Germanov je pod tojto vlado 9,2 % (12.162.000), Romanov 0,4 %. Iz teh števil je razvidno, da so najširšeje izšli iz vojne Romani. Slovani so kljub svojim zmagi trpeli velikanske izgube, zlasti vsled meščanske vojne v Rusiji. Nemške izgube so posledice vojnega poraza Nemčije.

Koliko je tedaj vseh Slovanov? Rusov je v ruski državi 90 milijonov, v ostalih slovanskih državah 7½ milijona, v celi Evropi 101 milijon, v azijski Rusiji 12½ milijona, na vsem svetu 114 mil. Poljakov je v lastni državi 18 mil., v ostalih slovanskih državah pol milijona, v vsej Evropi 20½ mil., na vsem svetu 24 milijonov. Jugoslovanov je v lastni državi 9½ mil., v Evropi 10½ mil., na vsem svetu 10 mil. 800.000, Čehoslovakov je v lastni državi 9 mil., v ostalih slovanskih državah 200.000, v Evropi 10 mil., na vsem svetu 11½ mil. Bolgarov je v Bolgariji 3.600.000, v ostalih slovanskih državah 100.000, v vsej Evropi 4.400.000 in na

celotnem svetu 4.400.000. Luž. Srbov je v celi Evropi in na vsem svetu 150.000. V slovanskih državah (vštevši azijsko Rusijo) je skupaj 151.900.000 Slovanov, 8.115.000 v ostali Evropi, 4 mil. 800.000 v drugih delih sveta. Slovanstvo, končuje dr. Cervenka, je največja narodna skupina v Evropi in samo od njega je odvisno, če hoče opustiti svoje notranje in medsebojne spore ter zavzeti ono mesto, ki mu gre po pravičnici.

Politične beležke

† Sestanek zaupnikov JDS mariborskega okraja se vrši v nedeljo, dne 13. avgusta dopoldne v Celju. Na odda večer (12. avgusta) se vrši istotam seja oblastnega načelnstva JDS.

† Naši odnošaji z Vatikanom. Po poročilu »Riječi« bo komisija za uraditev odnošajev med našo državo in Vatikanom sestavljena sledeče: ljubljanski škof Jeglič, djakovački škof Akšamov, kanonik zagrebškega kaptola monsignor Stj. Korenić, ki je bil že pred vojno pozvan od srbske vlade, da izreče mnenje o odnošajih Vatikana in tedanje srbske države. V komisijo pridetja še narodna poslanca dr. Andjelcovič in dr. Hohnjec.

† Macedonsko vprašanje ne da miru »Novemu Času«, ne pride mu pa na misel, da bi to vprašanje proučil, ker je bolj komodo udarjati z loparjem na levo in desno, kakor operirati z resnimi argumenti. Pravi, da Macelanci že 50 let zahtevajo avtonomijo. To je on nekeje slišal, ni mu pa znano, da je to bilo samo geslo onih bolgarskih, ne macedonskih krogov, ki so mislili napraviti iz avtonomne Makedonije v okvirju Turčije — novo vzhodno Rumelijo, ki bi jo potem anektirali pri prvi ugodni priliki. Za »Novi Čas« je macedonsko vprašanje tera incognita in storili bi najbolje, ko bi se z njim ne pečal in sivega popolnega neznanja ne kazal tako javno.

† Informacije. Angleška politična revija »Foreign Affairs« prinaša v letošnji aprilski številki dopis svojega dunajskega dopisnika, Madžara Fodora, pod naslovom »Nova zemlja, stare napake«. — Zastiranje narodnosti v Jugoslaviji. Površno in šovinistično pisani članek o mukah »narodnosti« (se ne ustavi, kakor je straža ustrelila in general, ki je bil smrtnonevarno ranjen, je kmalu umrl).

† Neprijeten dogodek za laškega kralja. Kuska korespondenca poroča iz Kopenhagena: Avgusta bi imel italijanski kralj obiskati carico-vdovo, mater ujedbenega carja Nikolaja II., ki živi udobno blizu Kopenhagena. Te dni pa je dobil neprijetno sporočilo. Carica-mati je odklonila ga sprejeti, češ da ne more dati roke možu, ki je leta 1910. v Rimu slavnostno pozdravljaval in poljubljaval carja Nikolaja kot svojega predprejega sorodnika, leta 1922. pa v Genovi prisrčno suskal roke — morilec istega carja, zastopnikom sovjetske vlade.

† Sneg v Švic. V vseh švicarskih pokrajinah je huda mraz. V višinah 1500 metrov pada obilen sneg, a v višinah 2000 metrov je zapadel sneg nad pol metra visoko.

† Zaglav paša umrl. Na otočju Seychelen je te dni umrl v prognanstvu bivši egiptovski minister in vodja nacionalistov Zaglav-paša, ki je igral v politiki Egipta proti Angliji toliko vloge.

† Viljemova knjiga memoarjev izide začetkom oktobra pod naslovom »Dogodki in slike od leta 1878. — 1918.« V štirinajstih poglavjih obravnava bivši nemški bog naslovjen teme: Bismarck, Hohenlohe, Caprivi, Bülow, Hoffweg, Moje delo pri upravi. — Znanost in umetnost. — Moji odnošaji do cerkve. — Vojska in mornarica. — Začetek vojne. — Papež in mir. — Sodisce in neutrals. — Vprašanje krivde. — Revolucija in prihodnost Nemčije.

Prosveda

Devetstopetnajsto. Država je na predlog prosvetnega ministra kupila 300 izvodov Nušičevega romana »Devetstopetna« , ki so ga pridobile tudi naš tist. Knjige se bodo razdelile narodnim knjižnicam in študijskim.

† Ljubljanski Zvon št. 7 ima nastopno vsebino: M. Murko: Slovenski jezik v Jugoslaviji. — Jos Kozak: Tehtnica. — S. Kosovel: Zalostna jesenska pesem. — Spomin na Marijo. — I. Lah: Angelin Hidar. — J. Sumeč: Čakanje. — I. Albrecht: Imel sem sen. — A. Vodnik: Spokorna. — M. Pretnar: Cantus Mysticus. — I. Zorec: Beg Bukovae. — A. Debeljak: G. Flaubert. — A. Pikel: Janak. — M. Pretnar: Pisma. — Književna poročila. — Kronika. — Nove knjige.

Srbska Književna Zadruga je povedala prof. Iličin informativni spis o Slovenceh, ki izide v njenih publikacijah. Knjiga bo obsegala kakih 15 do 20 tiskanih pol. Objave Srbske Književne Zadruga so med srbskim delom našega naroda jako razširjene.

† Par nas za Parnasa« se imenuje knjižica, ki jo je te dni izdal Krešimir Kovatič v Zagrebu. V njej parodizirani zastopniki moderne hrvatske lirike v originalnem ritmu. Zbirki je dodal karikaturni Pjer Križanič nekaj karikatur v zbirki zastopanih pesnikov.

Nove skladbe. E. Adamič je, kakor doznajamo, zložil na besedilo raznih pesnikov 8 novih moških četverpesevov, ki bodo v kratkem izšli. Z. Prelovec je uglasbil »Dve pesmi«, kateri je izdala »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Sokolstvo

† Vozne ugodnosti za naraščaj. Za ves naraščaj je dovoljena četrtinska vožnja na državnih in polovična vožnja na južni železnici. Na vstopnih postajah se kupijo: na državnih pol kart, na južni cela karta; vozne listke se shranijo, ker veljajo za vožnjo tja in nazaj. Na vstopnih postajah daj žigosati legitimacijo (na južni železnici tudi vozni listek).

Nastanitev naraščaja. Spremljevalci naraščaja se opozarjajo na navodila stanovanjskega odseka v 11. številki »Zletnega Vestnika«. Pri prihodu vlakov bodo navzoči na kolodvoru zastopniki stanovanjskega odseka. Pripomni se, da je moški naraščaj nastanjen v 1. mestni deški šoli (Komenskega ulica 19) in v učiteljski, Rosljeva cesta 10, ženski naraščaj pa na 1. mestni dekliški šoli pri Sv. Jakobu in na 11. mestni deški šoli ob Čojzovi cesti.

Seja prireditvenega odseka za I. Jugoslovenski vsesokolski zlet se vrši v četrtek dne 20. julija ob 6. uri zvečer v zletni pisarni v Narodnem domu. Vsi člani naj se zanesljivo udeležijo.

Ljubljanski Sokol pozivlja ponovno brate in sestre, ki ne obiskujejo telovadbe in niso zaposleni pri kakem drugem odseku, da s svojimi močmi prispejajo na pomoč prehranjevalnemu odseku, ter s tem dokažejo, da razumevajo sokolske dolžnosti. Seja odseka se vrši v četrtek dne 20. julija ob 8. uri zvečer v restoraciji v Narodnem domu, kamor pridite sigurno in brez posebnih vabil ali prošenj. — Odbor.

Sokol II. v Ljubljani pozivlja svoje člane, da se redno udeležujejo redovnih vaj, ki se vrše vsak četrtek ob 19. uri na realni. Vezbanje v redovnih vajah je obvezno za telovadce in one člane, ki imajo kraj. Vsak član, ki obiskuje redovne vaje dobi o obisku poseben podpis, brez katerega ne bo nihče pripuščen k slavnostnemu sprevodu dne 15. avgusta 1922. Vsi bratje naj si pravočasno opremijo kraj po predpisih Saveza in si preskrbe novi trak z društvenim in župnim imenom.

Moški naraščaj ljubljanskega Sokola ima skušnjo za proste vaje v petek dne 21. julija ob pol 19. uri na letnem telovadnici v Laternarjem drevorodu. Skušnje se morajo udeležiti tudi vsi oni, ki so odšli morla že na počitnice, a hočejo nastopiti na naraščajskem dnevu.

Oai bratje in sestre, ki so kupili praktično nedeljo vstopnice za pokrajinski zlet žup, ki se vsled dežja ni mogel vršiti, dobe denar povrnjen, ako ga nočejo žrtvovati Sokolstvu. Denar se dobi samo proti povračilu vstopnice.

Sport

Ljubljanski plivački podsavez razpisuje v nedeljo, dne 30. julija 1922 v Ljubljani na prostoru »Ljub. sportnega kluba« izbirno tekmo za tekmo za prvenstvo Jugoslavije. Spored je nastopni: 1.) 200 m gospodje prosti stil, 2.) 100 m gospodje prosti stil, 3.) 100 m dame prosti stil, 4.) 100 m gospodje stransko, 5.) 100 m gospodje hrbtno, 6.) 50 m juniorji sprint, 7.) 50 m deklici do 14. leta, 8.) 50 m deklice do 14. leta, 9.) 1500 m gospodje, 10.) 400 m gospodje prosti stil, 11.) 300 m gospodje prosti stil, 12.) 400 m gospodje prosti stil, 13.) Štaka 4krat 100 m gospodje prosti stil, 14.) Skoki: a. skok na glavo naprej, b. skok na glavo naprej s pregibom v zraku, c. salto naprej, d. vijak, e. sveder, f. skok na glavo nazaj, g. salto nazaj, h. delfin, i. Auerbach, j. Auerbach salto, 14.) waterpolo tekme. — Pismene prijave je naslovilo na tajnika Sava Saneina, Erjavčeva ulica 24. do 27. t. m. Prijavnina znaša za osebo in točko 3 Din, za waterpolo in štafeto 6 Din in se mora poslati skupno s prijavo. Pravico do prijave imajo vsi v Ljubljanskem plivačkem podsavezu včlanjeni klubi. Za zakasnele prijave se mora plačati dvojna prijavnina.

Klub kolesarjev in motociklistov »Lirija« v Ljubljani priredi v nedeljo 23. t. m. izlet v Kamnik. Pri tej priliki se vrši dopoldne ob 5. na glavnem trgu Kamnika polzeva dirka, katere se udeležijo tudi dame. Za prvaka te polzeve dirke so razpisane 3 krasna zanimanja darila, za katero vlada veliko zanimanje. Vabijo se vsi člani in članice kakor tudi vsi ljubitelji kolesarskega sporta, da se vdeležijo tega izleta in tekme. Odhod točno ob 1.30 pop. izpred kavarne »Prešeren« v Ljubljani. —

Dunajska Hertha v Zagrebu. V soboto in nedeljo, 22. in 23. t. m. igra dunajska Hertha v Zagrebu. V nedeljo igra z Gradskim, za soboto pa še ni določeno društvo, s katerim bo igrala Hertha, ki je v prvenstveni tabeli dunajskega I. razreda na 6. mestu.

Zadnje prvenstvene tekme na Dunaju. V nedeljo so se vršile zadnje prvenstvene tekme te sezone. Izidji so bili nastopni: Admira - WAF. 4 : 1. Amateure : Floridsdorfer 2 : 2.

Madžarska : Finska. Madžarska je dosegla v Helsinkis proti Finski reprezentanci sigurno zmago 5 : 1 (1 : 0).

Plavalno prvenstvo Gornjega Rena, ki se je vršilo v nedeljo v Schnajhausnu je zmagal znan dunajski plavalec Goldmund, ki je tudi odnesel prvenstvo v avstrijskem rednem plavalju.

Avstrijsko prvenstvo v lahki atletiki. V soboto in nedeljo so se vršile na Dunaju prvenstvene lahkoatletične tekme, čilij glavne izide prinesemo v eni prihodnjih številk.

Zadnja nogometna tekma te sezone na Dunaju se je vršila včeraj in sicer sta igrala WAC. proti Floridsdorfer. WAC. je zmagal 2 : 1 (0 : 0).

Devetstopetnajsto Tragedija naroda.

Smrtna ura.

V Peč nismo pribežali, da se ustavimo ali iščemo utehe, temveč da se pobrigamo za poslednje priprave v neprehodne planine. Cesar še nismo uničili in Prizrenu, je storil plamen v Peči. Kajti za mestom se dvigujejo visoke neprehodne planine, kamor ne moremo z vozovi, tam so celo konji v nevarnosti, da ne zdrsnejo v prepad, celo pešec mora pošteno paziti na ozkih, v skalo vsekanih stezah. Sinoči sem zaspal pod vtisom besedi, da je pokojnik že v Prizrenu umrl in so ga prenesli semkaj samo v družinsko rakev. Te besede so mi zvenele v ušesih še zjutraj. Prišedši na ulico, sem takoj videl, da je Peč resnično podobna veliki rakvi, skozi katero begajo sence blivših ljudi. Lačni vojaki, ugaslih pogledov, vsi poraščeni, so podivjani; ranjenci s svojimi steklenimi očmi so obupavali in zaman bi iskal človečanskega sledu v teh blatnih in umazanih beguncih, popolnoma predanih svoji usodi. Svojega včerajšnjega prijatelja nisi mogel več spoznati.

Srečal sem znanca iz prejšnjih dni, tako osivelega, da ga nisem spoznal. Z brazdami razorano lice je izpričevalo težke duševne boli, pogled je zmešan begal od predmeta na predmet, vprašanje je ponavljal, kakor da ga ni razumel in če se je priklopil do zmisla, je odgovarjal nerazumljivo in nejasno. Nihče ni prav za prav vedel, ali ostane ali odide in če je sklenil, da se poda na pot, ni se mogel odločiti za nobeno smer.

Trgovine so bile zaprte, dobro zagozdena težka vrata. Le sem in tja se je ojunačil trgovec in prodajal za težkim železnim omrežjem pasove in uzde za konje, ki so imele bajno tržno ceno. Toda ne samo pri trgovcih, na vseh vogalih se je prodajalo. Karkoli so mogli vojaki in begunci rešiti, vse je prišlo na prodaj. Državno in lastno blago se glede lastnine več ne razlikujeta.

Na ulicah gore ognji. Ljudje taborijo sredi hiš. Izvošček je razbil svoj voz, ga razsekal na polena, katere veselo obližuje ogenj. Enako se dogaja z državnimi vozovi. Cigani so se zbrali pri potoku, kjer leži razmetano sanitetno blago ogromne vrednosti. Nedaleč od njih prodajajo vojaki plahite šatorov, čevlje, odeje, celo meso se lahko kupi, kajti baš je nekdo zaklal državnega vola in meri na oči in na roko kupcem.

Med to množico se pomikajo generali, narodni poslanci, vojaki, ranjenci, begunci, tuja poslanstva, črnogorski žandarji, Arnavti, ki se najbolj udeležujejo kupovanja ter nosijo za majhen denar domov velikanske vrednosti.

Podivjanost, rodna sestra poloma in trpljenja, se že pojavlja. Baš so privlekli čvrsto zvezanega vojaka; osem pušk je uprtih v njegove krvaveče prsi in upirajočemu se je železje razmesarilo roke do krvi. Bog vé, kaj je storil? Najbrž je koga ubil. Sredi trga je kapetan ustrelil podpolkovnika za par nesramnih besed. Nihče ne ceni več ne svojega ne tujega življenja.

Polovico pota smo storili do sedaj, druga polovica bo hujša in strašnejša in premlajal sem, kako jo bodo ti ljudje, obupajoči in podivjani že sedaj, prenesli.

Te skrbi so navdale vsakega, kdor je gledal te prizore in pričel razmišljati, kam naj se napoti. Dvoje cest vodi iz Peči v Andrijevo. Ena prek Čakora, druga preko Rogaja. Prva je težja, toda bližja. Ena kakor druga pa je kolikor toliko neprehodna in opasna. Še tretja je na izbiri. Na Plav in Gusišnje in potem naravnost v Skader. Po tej poti redkeje hodijo.

53

Begunci so tekali od enega do drugega, se posvečovali, kupovali konje, odeje, uzde, sedla, izpraševali oblasti, kam naj se obrnejo, toda nihče ni znal svetovati. Na vseh licih je dihal globoka briga, preplašenost in prepast. Izprašujejo domačine Arnavte, ki nudijo le nejasne odgovore in se človek naposled mora odločiti za eno izmed treh cest. Toda s to odločitvijo šteti vsak kolikor mogoče in nihče še ni krenil iz Peči.

Dočim smo se mi pehali s temi skrbmi, so se dogodki jako hitro razvijali. V Djakovici so se sprijeli prebivalci in naša vojska. Na Kolašinu so divjale poslednje borbe in Avstrijci nameravajo v Berane in Andrijevo, da nam na ta način preprečejo vse ceste. To nas je opogumilo, da smo sklenili že drugi dan oditi, ker drugače bi bilo prepozno.

In resnično so zjutraj preplavili ceste proti Beranim in Čakoru. Zvečer je nenadoma predramila vso Peč nenavadna vest, za katero ni nihče vedel, odkod je prišla, je osvežila naše duše in z globokimi brazdami razorana čela razvedrila.

Ta vest, prostirajoča se skozi mesto tiho in polglasno je naposled v viharju oznanila, da se bo ostanek srbske vojske ustavil in zbral v Peči, ker se bo tukaj odlikovala armada, ki ponovi slavni november 1914. leta. Pričela bo ofenzivo, kateri se razbegli Avstrijci ne bodo mogli več upirati in srbska vojska bo v obupnem poletu osvobodila Kosovo, nagnala Bolgare, da zapuste Prizren. Če pridejo pravočasno na pomoč Francozi in Angleži, bo imela ta ofenziva Bog ve kakšne posledice.

Vsi se predramimo, vse prične zopet verovati. Nada je bila poslednja misel, ki je zapustila begunce, in prva, ki se je zopet prebudila.

Kakor ponavadi se zbirajo zopet ljudje v gručah, kjer se živahno razgovarjajo o najnovejši novici, zopet oživljeni, čeprav so zjutraj sličili že mrtvecem. Ljudstvo vre proti hiši, kjer prebiva poveljstvo prve armade, pazno motri skozi okna, če niso pisarne bolj razsvetljene, kakor običajno, kar bi pač potrdilo njihove nade.

Štab prve armade je prebival v hiši nekega bega v eni najtesnejših pečkih ulic. Pred hišo stoje šoferji s svojimi avtomobili, na dvorišču stoji majhna lesena baraka, kjer se razgovarjajo štabovi žandarji z ujetniki Nemci, ki sede raztrgani mirno okoli ognja, s podplutimi obrazi, vsi prezeblji. V sobi poveljnika prve armade so se zbrali 16. novembra vojvoda in generali poveljniki, da se posvetujejo o umiku, ki ga je odredilo vrhovno poveljstvo ter je za prvo, drugo in tretjo armado in obrambo Beograda odločena smer Peč, Andrijeva, Podgorica, Skader. Treba je sedaj določiti natančni spored. Poveljniki so se odločili na tej seji, da se takoj drugi dan zjutraj podajo na pot, in sicer v sledečem redu: druga armada na Čakor prva armada z Obrana preko Žleba na Rožaj, tretja pa bo krila umikanje preko Rožaja.

Vse popoldne so po skupni seji izdelovali poveljniki in njihovi pomočniki vsak v svoji pisarni naredbe za posamezne oddelke in niso še izvršili svojega posla, ko jih je nenadoma pozval vojvoda Mišić zopet k sebi. Telegrami, poročila, polzevalbe so ustvarile povsem drugo situacijo, kakršna je bila zjutraj, ko so sklepali o umiku in vsled tega se je vojvoda odločil, da jih pozove zopet k sebi na sestanek.

Vse popoldne po prvi seji je načelnik štaba izpraševal ujele Nemce, zapisoval njihove odgovore, izpopolnjeval, da čim bolj spozna stanje sovražnikove vojske. Odgovori so trdili, da so sovražnikove čete, prihajajoče s Kosova, slabe, ker so ostali močni oddelki v zasedenih mestih. Vojska sama ni dobra, izstradana je, ker niso našli toliko hrane kakor so pričakovali. Arnavti, na katere so Avstrijci povsem računali, jih niso prijazno sprejeli. Nasprotno, popolnoma ravnodušno se obnašajo napram njim, ker računajo le na kratko dobo avstrijske vlade,

tako da ta ne more računati na prehranjevanje od strani prebivalstva; tudi morala čet stoji nizko. Istotako so maloštevilnost sovražnikove vojske potrdili nekateri Pečani, Arnavti, ki so zjutraj prišli iz Mitrovice, ter trdijo, da vso pot niso videli vojske, edino le posamezne patrulje.

Vojvoda Mišić je do mraka proučeval ta sporočila, študiral zemljevide sosednih in svoje oblasti ter risal po njem sovražnikove postojanke.

Baš pred letom dni, ko so Avstrijci poplavalili zapadno Srbijo, je isti dan in isti mesec sedel vojvoda Mišić v neki hiši v Gornjem Milanovcu, na isti način izpraševal ujetnike in ko že nihče ni verjel več na rešitev Srbije, je sklenil ofenzivo, katero je Avstrijci plačala s tolikimi žrtvami in s toliko sramoto. Morala se je vojvoda danes zavedal iste okolnosti.

Tako so ga našli generali, ki so se na večer zbrali s svojimi pomočniki v njegovi pisarni.

Pričeli so se razgovarjati o poslednjih vesteh, o kraljevem odhodu, o umiku vrhovnega poveljstva in vlade iz Prizrena, o bojih francoske vojske na jugu Srbije. Med pogovorom razodene Mišić svoje novice in podatke o avstrijski vojski. Potem predloži depešo, katero je prejel dopoldne iz Cetinja, kjer nemški službeni komunikacije objavlja, da je Nemčija že dosegla svoj cilj in se njene čete že vračajo iz Srbije. Ta drugi telegram izpopolnjuje poročilo poveljnika donavske divizije, ki sporoča vojvodi, da so mu avstrijski vojaki Bosanci pripovedovali, da ne ostanejo v Srbiji, ker Rusi silno napadajo.

Ko je vojvoda predložil vse te razloge, je predlagal, da se ustavi umikanje, zbere vojske in prične z ofenzivo.

Vsi poveljniki se iznenadijo, nihče ni pričakoval, da jih je vojvoda pozval zaradi tega k sebi. Strme se spogledajo in oči vseh obvisne na vojvodi Stepanoviču, sedečim poleg sprejemale Mišića. Istotako občuti tudi ta, da je on poklican sprejgovoriti z vojvodo.

«Ne glede na to, ali je mogoče pričeti z ofenzivo v očiščem vsem dejstvom, katere je vojvoda Mišić ravnokar obrazložil, moram prvo vprašati vojvodo: ali misli on, da je pametno v trenutku, ko zapuša kralj in vrhovno poveljstvo zemljo, pričeti, da se ne more ničesar pričeti, naenkrat preiti v ofenzivo.»

«Vrhovno poveljstvo nam je z naredbo 12. novembra prepuščilo svobodno iniciativo vsem poveljnikom, brani vojvoda Mišić svoje predloge in predloži tozadevno naredbo.

«Kolikor je meni znano, je ta svoboda iniciative omejena edino na umik in nikakor je ne morem tako tolmačiti, kakor jo je baš kar vojvoda Mišić. Pa tudi, če se ne oziramo na odredbo, vseeno ne vidim nobene koristi v ofenzivi.»

«Kakšna korist? Korist je vendar jasna. Na ta način dobimo zvezo s Solunom in lahko rešimo državno blago in državno imetje.»

Že je bilo jasno, da hosta odločevala vojvoda Mišić in Stepa Stepanovič, kajti generali Jurišić in Živković so le malo posegali v razgovor.

«Dobro. Sprejemam razloge, da nam ta ofenziva koristi. Verujem, da je stanje avstrijske vojske tako, kakor nam je pripovedoval vojvoda Mišić. A ne verujem, da bi bolgarska vojska bila v sličnem stanju. Čeprav so jih boji na Timoku in gilanski fronti zadostno izmučili, stoji vendar še le mesec dni v boju in vsa njihova sila je obrnjena proti nam. Kakor hitro pridemo na Kosovo, saj vojvoda Mišić je predlagal ofenzivo proti Mitrovici, se srečamo z Bolgari in vprašanje je, če nam ostane potem še prosta pot za umik. Naposled vprašam, za kaj ves ta polzkus?»

(Dalje prihodnjik.)

PEKATETE

Testenine tudi same makarone iz tovarne ŽNIDARSIČ & VALENCIČ, Ilirska Bistrica, se dobe povsod in jih zahtevajo vse gospodinjke.

Zaloga: R. Bunc & drug, Ljubljana, Celje, Maribor.

Prvovrstnega, v vseh strokah izvežbanega

trgovskega pomočnika oziroma poslovodjo

Išče veletrgovina z mešanim blagom v Julijski Benečiji. — Ponudbe na upravnishvo „Jutra“ pod „Veletrgovina“.

Zaloga vseh sokolskih potrebščin

slavnostnih in telovadnih krojev za člane, članice in naraščaj; dalje telovadnih čevljev, ovratnikov in jahalnih odej, vse po meri. — Vsa naročila se izdelujejo najkasneje v osemih dneh. Ceniki na zahtevo zastoj.

PETER CAPUDER, dobavitelj J. S. S.
Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2. 1913

FRAN RAVNIKAR

Ljubljana, Linhartova ulica 25.

Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Telefon št. 415. Poštni čekovni zavod št. 11.428.

— Parna in električna gonilna sila. —

Prevzamem po danih, kakor tudi lastnih načrtih v različnih stavbenih slogih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil, gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole, opekvena ostrejšja, balkone, vrtno utice, verande ter razna druga arhitektonska dela.

Stopnice, dekorativne stropne, dekorativne stenske opaze, vrata, okna itd. Izdelovanje in polaganje ladijskega poda. Za razne industrijske stavbe, dvorane in razstavne zgradbe opozarjam po mojem sistemu zgrajene mrežaste nosilnice za večje razpetine od 12 do 40 m. 1842

2246

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné,
Ljubljana, Mestni trg 10.

Bencin

strojno olje

ma vedno po najnižjih cenah v zalogi družba „Zora“, skladišče „Balkan“.

Suhe gobe, lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske pridelke plača najbolje tvrdka

SIRC-RANT, KRANJ,
telef. int. št. 9, in udi po najnižjih cenah na debelo sladkor, riž, olje, kavo itd.

Cenó se prodá:

dobro ohranjen stroj za stancanje iz tovarne „Atlas“, pripraven tako za motorni kakor nožni pogon, plošča za stancanje. Širina 80 cm. Zraven spadajo: kompletan nož za stancanje št. 2 k čevljariskim potrebščinam za stancanje in več parov spojk (Leisten). Kompletan Kedrov stroj za rezanje, ostrenje in razkrajanje. Singrjev stroj za sedlarje. Valjar za pranje. Vse se nabaja pri Francu Volferlu v Celju, Za kresijo št. 5 (Slovenija).

Mlekarna SUNJA

šalje poštom 1941
čajno maslo . . . kg Din 36—
kuhan „ 38—
Trapst sir 1^a „ 24—
Groyer sir 1^a „ 30—
od svake vrste od 5 kg gore.

Iščem izvežbano zanesljivo moč za samostojno prejemanje jajc. 2225

Nastop takoj ali pozneje. — Ponudbe Franc Oset, podružnica Brežice.

I. jugoslov. tovarna „Tribuna“

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4,
Zvonarska ulica 1,
priporoča otroške vozičke in dvokolesa raznih modelov. Sprejemajo se tudi popravila. 1472

Prodajalna: Stari trg 28.

Kupujem po najvišjih dnevni cenah:
lipovo cvetje, jedilne gobe,
kakor tudi različna zdravilna zelišča, korenine itd. 2171

Ponudbe se prosil na:
V. H. ROHRMANN, Ljubljana.

Iščemo delovodjo

za samostojno vodstvo mehanične delavnice.

Na razpolago je stanovanje. Prosilci z najboljšimi priporočili in bogatimi izkušnjami v splošnem stroještstvu naj svoje ponudbe z navedbo plače, slike, potekom življenja, prepisi izpričeval, rodbinskih odnosov, vpisujejo na tvrdko: „Bezenica“, Ljubaonica, ulica i. željeza. Osliek III. 2196

Trgovski pomočnik

mešane stroke, zanesljiv, marljiv, se sprejme s 1. ali 15. avgustom. Plača po dogovoru.

GVIDON KAISER, 2229

trgovec z mešanim blagom v Dravogradu.

Dva fotoaparata

lesena, format 13x18, s pritiskalnimi se cenó prodasta.

Poizvé se pri „Strela“, Anončna reklamna pisarna, Novo mesto. 2245

10 košarjev

išče tvornica pletenin v Jagodini v Srbiji za takojšnji nastop. Zasluži se do 70 Din na dan. 2248

Hči papeža — Lukrecija Borgia

«Požurila se bom,» vzklikne Florentina, «če eno uro, bodite uverjeni, plemeniti gospod, bo vse pripravljeno... Oprostite, signore,» se je enkrat obrnila k Manfredu, ko je stala že na pragu, «ali smem vzeti seboj vaše ogrinjalo? Potrebovala bi ga še.»

Manfred je smehljaje pritrdil, a Florentina je izginila, ko je še enkrat žarko pogledala Alfonza.

Ko so se za njo zaprla vrata, se vojvoda Biselli ni mogel več premagovati. Iz oči so mu vdirle solze in s tihim ihtenjem se je vrgel svojemu prijatelju Manfredu na prsi.

«Alfonz, razumem tvojo bol,» reče Manfred in ga nežno objame, «boli te, da tako skrivaj odhajáš od Lukrecije. Toda, ako ne maráš, da postane tvoja žena nesrečna vdova, in to mogoče že jutri, potem se moraš odločiti.»

Tedaj se vojvoda Biselli vzravna in z mirnim izrazom na licu reče: «Odločil sem se.»

«Potem se ogrni s plaščem in sledi mi, ker prej, ko odideva iz tvoje palače, tem sigurnejša sva, da Borgijcem ne bo uspela peklenska nakana.»

«Takoj pojdem, a privoščiti mi le še par trenutkov, da napišem Lukreciji par besed v tolažbo.»

Alfonz sede za svojo pisalno mizo in z drhtečo roko napiše vrstice:

«Nad vse ljubljena Lukrecija, moja draga, oboževana žena!»

Ko bodo Tvoje ljubljene oči zagledale te vrstice, mene ne bo več v Rimu. Zapustil sem ga kot prezrt človek. Drugega mi ni preostajalo. Moje življenje v mestu Tvojege očeta in brata ni več varno. Dognal sem, da sta me nakanila umoriti, kakor vse Napoljce, ki bivajo v Rimu. Na proskripcijski listi stoji moje ime na prvem mestu. Ne iz bojzani, temveč

ker me maram Rimljanom nečestofnega dogodka, da bi pod morilčevim bodalom padel zet Svetega očeta, pod roko ubijalca, katerega je vrhovni poglavar krščanstva podkupil in plačal. Tako mi govori glas mojega srca, draga žena. V tem trenutku Ti ne morem povedati ne cilja in ne dneva najinega zopetnega svidenja. Toda, ko bom zopet na varnem, Te bom obvestil, kje prebiva Tvoj Alfonz, hrepenoš po Tebi. Takrat pridj za mano. Vem, da ne boš pomišljala niti trenutek, da se zopet snideš s menoj. O, kako težko bom čakal na tisti dan.

Ostani mi zdrava, moja Lukrecija, naj Te čuva Bog! V duhu poljubljam Tvoje ljubljene oči, Tvoja sladka usta. Blagosloviljam Te, a ne preklinjam Tvojega očeta in brata, ker blagosloviljam Tebe.

Alfonz.

Ko je spisal pismo, mu je solza kani na papir. Manfred ga je pričel bodriti. Alfonz je zapečatil pismo in ga položil na pisalno mizo.

Stal je že zagnjen v plašč, pripravljen na odhod, in Manfred je že odprl vrata, ko vzklikne Alfonz Aragonski z ginjenim glasom: «Pusti me, prijatelj, samo enkrat je hočem še videti. Obljubljam ti, da je ne bom prebuditel. Tiho se je prikradel do Lukrecijine spalnice, prislutnil njenemu tihemu dihanju; in prevzelo ga je tako silno hrepenenje, da je nalahno odprl vrata. Na svileni postelji je zagledal snivajočo, prekrasno ženo.

«Ostani mi zdrava, moja ljubljena soproga,» je zašepetal. «Nikoli nisem pomislil, da se bom tako poslavljaj od tebe!»

Zopet je lahko zaprl vrata. Nekoliko trenutkov zatem je stal zopet ob Manfredu in preko malih stopnic, katerih se je posluževala samo služkinja, da bežal hišni gospodar iz svojega lastnega doma...

Ovo pozneje se je vleklo po cestih, vodeč proti jugu, majhen voziček. Vprežena sta bila dva oslička in na vozičku je bilo naloženih par vreč moka. Na vrelah je sedel mlad soljak, ki je pogledal oslička, a za njim dečko, ki je hitro motril v noč in ogledoval vsako drevo, vsak grm in kamen ob cesti.

Tako je odhajal iz večnega mesta Alfonz Aragonski, zet svetega očeta, soprog lope, slavljene in močne Lukrecije, katere svatbo je šele pred par meseci v divjem veselju obhajal ves Rim. Odhajal je, da se umakne kugi, katero so zvali Borgia...

«Princesa, pri nas ni navade... ne morem vam dovoliti vstopa v spalnico svetega očeta!»

«Škof Burkhart, sveti oče je moj oče in vi nimate pravice, da branite njegovi hčeri preko njegovega praga!»

«Princesa, vi veste, kako sem vdan vaši visokosti,» pričenja škof Burkhart prepričevati Lukrecijo, «toda tega, kar zahtevate zdaj od mene, vam ne morem ugoditi. Imam najstrožjo prepoved!»

«Za mene ni prepovedi. Še enkrat vas prosim, škof, da me pustite, sicer bom postala tako glasna pred slugami, ki so tukaj zbrani, da bo sveti oče skozi zidove razumel, kaj mu hočem povedati...»

Toda, škof Burkhart, to je nekaj, kar mora doznati samo njegova Svetost.

Stari papežev ceremonijar je bil zares v veliki zadregi. Kakor vsako jutro, je tudi tokrat čakal v predsobi papeževе spalnice, kdaj bodo razvonili zvonovi in bo Aleksander VI. izjavil, da želi vstati iz postelje. Tedaj se je škof Burkhart požuril v spalnico, sledila sta mu dva komornika, dva lakaja s pripravljenim zajutrekom za Njegovo Svetost, nadalje kuhinjski šef, ki je moral čuti papeževo zapoved o dnevnem kuhinjskem redu, telesni zdravnik

in dva mlada duhovnika, ki sta asistirala pri zjutranji molitvi Njegove Svetosti; za Aleksandra VI. se je pričel dan.

Toda danes se je moral nemarno prekiniti stari običajni program, ker se je v predsobi nenavno pojavila Lukrecija. Biskup Burkhart se je začudil, ko jo je zagledal. Lepa, mlada žena je bila smrtnobleda in tako vznemirjena, da je njeno obnašanje mejilo na blaznost. Bila je pomanjkljivo in lahno oblečena. Lukrecija, ki je sicer silno skrbela za zunanost, je najbrž v naglici oblekla jutranjo obleko in v domačih čevljčkih gotovo v naglici odšla s doma.

Zelega je, ne zapovedala je, da jo takoj pustijo k njenemu očetu, s katerim je morala govoriti. Zaetonj jo je biskup Burkhart opozarjal, da se Njegova Svetost, brez izjeme, ne razgovarja z nikomur pred jutranjo pobožnostjo. Zaetonj Lukrecija je hotela do vrat one sobe, v kateri so smeli videti papeža le nekateri izbrani dvorjaniki.

Morda bi se bil prepil med ceremonijarjem in Lukrecijo poostiril, da se niso motraj nenadoma odprla vrata spalnice. Na pragu se je pojavil sam papež Aleksander VI.

Gotovo je Njegova Svetost, zbujena od glasu Lukrecije, ravno kar vstala iz postelje in v naglici ogrnila svoje mršavo staro telo s rumenim svilenim nočnim ogrinjalom.

«Čujem glas svoje ljubljene hčerke Lukrecije,» reče papež, s glavo kimajoč pozdravom dvorjanikov, ki so se globoko klanjali in padali na kolena. «Nekaj posebnega se je moralo zgoditi, da me moja hčerka, od katere sem vajen kamo nežne ljubezni, budi iz jutranjega sna!»

«Nekaj posebnega! Res, nenavadnega!» reče Lukrecija z ostrim, skoro sovražnim glasom. «Zato prosim Vašo Svetost, da mi dovolite poseben razgovor!»

(Dalje prihodnjič.)

BERSON-KAUCUK, d. d. Zagreb, Wilsonov trg 7.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.

Delniška glavica:
K 20,000.000.—

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakov, Slovenjgradec

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zakladi:
K 6,500.000.—

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA

Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte, priporoča svoje publikacije:

Zbirka „Slovenski pisatelji“.

Urednik dr. Ivan Prijatelj.

Josipa Jurčiča zbrani spisi. I. zvezek. Broš. D 14.—, po pošti D 150 več. — II. zvezek. D 14.—, po pošti D 150 več. — III. zvezek. (V tisku.)
Simona Jenka zbrani spisi. Uredil dr. J. Glonar. D 14.—, po pošti D 150 več.
Dr. Iv. Tavčarja zbrani spisi. VI. zvezek. Broš. D 24.—, po pošti D 150 več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. I. Prijatelj. Broš. D 11.—, vez. D 14.—, po pošti D 1.— več.

Izven zbirke:

Fr. Milčinski, Drobil. Zbirka humoresk. Broš. D 13.—, vez. D 17.—, po pošti D 1.— več.
Anton Novačan, Veleja. Drama. Broš. D 9.—, vez. D 13.—, po pošti D —75 več.
Damer Feigel, Tik za fronto. Broš. D 13.—, vez. D 17.—, po pošti D —75 več.
Ante Debeljak, Solnce in senca. Pesmi. Broš. D 5.—, vez. D 9.—, po pošti D —50 več.
Fr. Zbanič, Pesmi. Broš. D 10.—, vez. D 14.—, po pošti D —50 več.
Cankarjev zbornik. Uredil dr. J. Glonar. Broš. D 23.—, vez. D 28.—, po pošti D 2.— več.
Dr. Iv. Lah, Noč na Hmeljniku. D 5.—, po pošti D —40 več.
Simon Jenko, Pesmi. Vez. D —8.—, broš. D 5.—, po pošti D —50 več.
Henr. Ibsen, Gospa z morja, igra v petih dejanjih. Prevel Voj. Molé. D 15.—, po pošti D —75 več.
Branislav Nušić, Zbirka za gledališki oder: Navaden človek, šala v treh dejanjih. Poslovenil Fr. Govékar. D 6.—.

Zbirka „Prosveti in zabavi“.

Igo Kaš, Dalmatinske povesti. Broš. D 5.—, vez. D 9.—, po pošti D —50 več.
Jos. Starč, Lisjakova hči. Povest. Broš. D 5.—, vez. D 9.—, po pošti D —50 več.
Dr. H. Dolenc, Izbrani spisi. Broš. D 6.—, vez. D 10.—, po pošti D —50 več.
J. Stritar, Sodnikovi. Broš. D 7.—, vez. D 11.—, po pošti D —50 več.

Zbirka Mladinskih spisov.

Fr. Milčinski, Tolovaj Mataj. II. natis. Broš. D 12.—
Čika Jova-Gradnik, Pisani oblaki. Vez. D 10.—, po pošti D —40 več.
Dr. I. Šorli, Bob in Tedi, dva neugnanca. Broš. D 8.—, vez. D 12.—, po pošti D —75 več.
Čika Jova Zmaj-Gradnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vez. D 8.—, po pošti D —35 več.
I. Waschtelova, Pravljice. Z barvanimi slikami. Vez. D 15.—, po pošti D —50 več.

Zbirka Prevodne knjižnice.

F. M. Dostojevskij, Besi. Roman v treh delih. Broš. v dveh zvezkih D 17.—, vez. v eni knjigi D 24.—, po pošti D 2.— več.
Edmond de Goncourt, Dekle Eliza. Broš. D 7.—, vez. D 11.—, po pošti D —60 več.
Mig. Cervantes, Tri novele. Broš. D 5.—, vez. D 9.—, po pošti D —50 več.
Anatole France, Pingvinski otok. Broš. D 12.—, vez. D 16.—, po pošti D 1.— več.
Barbusse, Ogenj. Broš. D 23.—, vez. D 28.—, po pošti D 1.— več.
Andrejev, Plat zvona. Broš. D 12.—, vez. D 1550.
Strug, Jutri. Broš. D 8.—, vez. 11.—.
A. Čehov, Sosedje in druge novele. Broš. D 6.—, vez. D 10.—, po pošti D —50 več.

Shakespearjeva dramatična dela.

Prevel Oton Zupančič.

Sen kresne noči. Broš. D 10.—, vez. D 14.—, po pošti D —50 več.
Macbeth. Broš. D 10.—, vez. D 14.—, po pošti D —75 več.

„Pota in cilji“.

Zbirka poljudno-znanstvenih spisov.

I. in II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vez. D 8.—. II. del, vez. D 15.—. Za oba zvezka po pošti D 225 več.
III. in IV. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v filozofijo. D 22.—, po pošti D 1.— več.
VII. — IX. zvezek: Dr. Prijatelj, Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma. Cena mehko vezani knjigi D 25.—, po pošti D 150 več.

X. zvezek: Stříbrný-Glonar, Simon Gregorčič. Broš. D 11, meh. vez. D 13.—

Zbirka političnih, gospodarskih in socialnih spisov.

Dr. Bogdan Derč, Dejenček. Broš. D 5.—, po pošti D —35 več.
St. Sagadin, Naš sadašnji ustavni položaj. Broš. D 5.—, po pošti D —35 več.
Leonid Pitamic, Pravo in revolucija. Broš. D 2.—, po pošti D 25.— več.
Dokumenti o jadranskem vprašanju. Broš. D 5.—, po pošti D —35 več.
Alb. Ogris, Borba za jugoslovansko državo. Broš. D 10.—, po pošti D —35 več.
Vi. Corović, Rasa in vera v srbski prošlosti. Broš. D 5.—, po pošti D —35 več.
Fr. Goršič, Socialna zaščita dece in mladine. D 10, po pošti D —75 več.
Dr. J. Tičar, Boj nalezljivim boleznim. D 13, po pošti D —75 več.

Razne brošure.

Dr. Fr. Ilešič, Vežbenica hrvatsko-srbskega jezika. D 1850, po pošti D 1.— več.
Zakon o volitvi v občinska zastopstva. D 4.—
Zakon o zavarovanju delavcev. D 8.—, po pošti D —50 več.
Zakon o obči upravi. Cena D 5.—, po pošti 35 para več.
Dr. Ig. Ružar, Zbirka vojaških zakonov SHS. Broš. D 10.—, po pošti D —75 več.
Albert Sič, 0 slovenskih narodnih nošah. Cena D 3.—, po pošti D —25 več.
Fr. Heller, Prigode gospoda Collina. D 6.—, po pošti D —75 več.
Fr. Heller, Blagajna velikega vojvode. Broš. D 12, po pošti D —75 več.
Claude Farrère, Gusarji. D 16.—, po pošti D 17.—.
Ljubljanski Zvon. Mesečnik za književnost in prosveto. 1921. D 60.—. Letnik 1919: D 45.—, letnik 1920: D 45.—, po pošti D 5.— več.

Dobivajo se vse slovenske knjige. — Vse zbirke se nadaljujejo. Sprejemajo se stalni naročniki na vse publikacije ali samo na posamezne zbirke. Plačuje se lahko tudi v mesečnih obrokih.